

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloille vuosina 2016 ja 2017 myönnettävistä valtiontakauksista sekä laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain 25 §:n ja maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta annetun lain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloille vuosina 2016 ja 2017 myönnettävistä valtiontakauksista sekä laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain 25 §:n ja maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta annetun lain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta (HE 180/2016 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmVM 10/2016 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

maataloille vuosina 2016 ja 2017 myönnettävistä valtiontakauksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen myöntämällä valtiontakauksia maatalousyrittäjille, joilla on edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan, mutta jotka toimintaympäristön muutosten vuoksi ovat tilapäisissä taloudellisissa vaikeuksissa.

Eduskunnan vastaus EV 128/2016 vp

2 §

Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön

Tämän lain mukaista valtiontakausta myönnettäessä sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 1408/2013, jäljempänä *maatalousalan de minimis -asetus*, jollei tämän lain mukaiseen valtiontakaukseen sovellettavasta valtiontuen hyväksymistä koskevasta Euroopan komission päätöksestä muuta johdu. Jos valtiontakausta perustuu komission hyväksymään ohjelmaan, takauksen myöntämisen edellytyksenä on, että toimenpide täyttää ohjelman ja sen hyväksymistä koskevan komission päätöksen ehdot.

3 §

Valtiontakausten myöntövaltuus ja enimmäismäärä sekä takaajan vastuun toteutuminen

Valtiontakausta voidaan myöntää maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa tarkoitukseen vahvistetun enimmäismäärän rajoissa. Tämän lain nojalla myönnettävien takausten jäljellä oleva yhteismäärä saa olla samanaikaisesti enintään 160 miljoonaa euroa. Maa- ja metsätalousministeriö päättää myöntämisoikeuden osoittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten käyttöön.

Takaajan vastuuseen sekä takautumisoikeuteen liittyvästä valtion edunvalvonnasta vastaa Maaseutuvirasto. Takaajan vastuun toteutumisesta aiheutuvat maksut suoritetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista. Takautumisoikeuden perusteella saadut korvaukset tilitetään maatilatalouden kehittämisrahastoon.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, valtiontakaukseen sovelletaan, mitä takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetussa laissa (361/1999) säädetään.

4 §

Valtiontakauksen kohteena oleva luotto

Valtiontakausta voidaan myöntää luotolle, jonka luotonantaja myöntää maatalousyrittäjälle tämän harjoittaman maatalouden tuotantotoiminnan maksuvalmiuden parantamiseksi.

Takausta voidaan myöntää sellaista luottoa varten, jonka myöntää maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007), jäljempänä *rakennetukilaki*, 52 §:ssä tarkoitettu luottolaitos. Luotonantaja voi myöntää takauksen kohteena olevan luoton, kun päätös valtiontakauksen myöntämisestä on tehty.

Takauksen kohteena olevan luoton määrä voi olla enintään 30 prosenttia takauksen hakuvuotta edeltävän kahden vuoden arvonlisäverottomasta maataloustuotteiden myyntitulojen ja maataloustukien yhteenlasketusta keskiarvosta, kuitenkin enintään 110 000 euroa ja vähintään 30 000 euroa. Takauksen kohteena olevan luoton enimmäismäärä voi kuitenkin perustua yrityksen laskennalliseen liikevaihtoon, jos maatalousyrittäjä on tehnyt sellaisen tuotannollisen investoinnin, joka lisää maatalousyrittäjän maataloustuotteiden myyntitulojen tai maataloustukien määrää, mutta joka ei vielä ole vaikuttanut liikevaihtoon takauksen hakuvuotta edeltävän kahden vuoden aikana.

Eduskunnan vastaus EV 128/2016 vp

Takauksen kohteena olevan luoton laina-aika on enintään seitsemän vuotta, joista luotonantaja voi myöntää lyhennysvapaata enintään kahdeksi vuodeksi, jos tämä on tarpeen takauksen saajan tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi.

Luoton siirtämiseen ja sen ehtojen muuttamiseen sovelletaan, mitä rakennetukilain 27 §:ssä säädetään.

5 §

Valtiontakauksen saaja

Valtiontakaus voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle tai yksityisoikeudelliselle yhteisölle, joka elinkeinonaan harjoittaa maatilalla maataloutta. Maataloudella ja maatilalla tarkoitetaan, mitä rakennetukilain 4 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään.

Takausta voidaan myöntää yritykselle, joka kuuluu mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa 2003/361/EY tarkoitettuun pk-yritysten luokkaan.

Maatalousalan de minimis -asetuksen nojalla myönnettävän takauksen saajalle asetetuista edellytyksistä säädetään mainitun asetuksen 4 artiklan 6 kohdan a alakohdassa. Muuta kuin maatalousalan de minimis -asetuksen mukaista takausta ei myönnetä sellaiselle vaikeuksissa olevalle yritykselle, jota tarkoitetaan Euroopan komission tiedonannossa Euroopan unionin suuntaviivat maa- ja metsätalousalan ja maaseutualueiden valtiontuesta vuosina 2014—2020 (2014/C 204/01) 35 kohdan 15 alakohdassa.

Valtiontakausta ei myönnetä sille, jolta komission päätöksen nojalla peritään takaisin sääntöjenvastaista ja sisämarkkinoille soveltumatonta tukea.

6 §

Kannattavan toiminnan vaatimus

Valtiontakauksen myöntämisen ehtona on, että takauksen saajan harjoittamalla maatalouden tuotantotoiminnalla on edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan.

7 §

Valtiontakauksen hakeminen ja myöntäminen

Valtiontakausta haetaan tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemukseen on liitettävä takauksen myöntämisen edellytysten arvioinnin kannalta välttämättömät asiakirjat, selvitykset ja suunnitelmat.

Valtiontakausta saa hakea Maaseutuviraston määräämänä hakuaihana. Hakemus on toimitettava rakennetukilain 30 §:n 1 momentissa tarkoitettulle toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää takauksen myöntämisestä. Takauksen myöntämisen edellytyksenä on, että luotonantaja on hyväksynyt takausta koskevaan hakemukseen sisältyvän lainan määrän ja lainaehdot. Päätös takauksen myöntämisestä voidaan tehdä 8 §:n 2 momentissa tarkoitettun Maaseutuviraston ilmoituksen jälkeen vuoden 2016 tai 2017 aikana.

Eduskunnan vastaus EV 128/2016 vp

Takaussitoumus ei sido valtiota, jos luottoa ei ole nostettu vuoden kuluessa valtionehtäkauksen myöntämistä. Valtionehtäkaus tulee voimaan sen jälkeen, kun sen kohteena oleva laina tai sen ensimmäinen erä on nostettu.

Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset tuen hakemisessa käytettävistä lomakkeista, 1 momentissa tarkoitetuista liitteistä sekä suunnitelmien ja selvitysten esitystavasta ja hakemisen menettelyistä.

8 §

Valtionehtäkauksen ja siihen sisältyvän tuen määrä

Valtionehtäkaus saa olla enintään 70 prosenttia takauksen kohteena olevan luoton määrästä koko laina-aikana ja enintään 77 000 euroa maatalousyrittäjää kohden.

Jos tukikelpoisten takaushakemusten perusteella laskettu valtionehtäkausten yhteismäärä ylittää tämän lain mukaisiin valtionehtäkauksiin käytettävissä olevan myöntövaltuuden enimmäismäärän, 1 momentissa tarkoitettua prosenttiosuutta voidaan alentaa. Jos 1 momentissa tarkoitettua prosenttiosuutta alennetaan, Maaseutuvirasto ilmoittaa prosenttiosuuden 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua hakuajan jälkeen.

Euroopan komission hyväksymän ohjelman mukaiseen valtionehtäkaukseen sisältyvän tuen määrä ei saa olla yli 15 000 euroa yhtä maatalousyrittäjää kohden. Maatalousalan de minimis-asetuksen mukaisena tukena yhdelle maatalousyrittäjälle myönnettävän tuen määrä ei saa olla yli 15 000 euroa minkään kolmen verovuoden jakson aikana.

Takaukseen sisältyvän tuen määrä lasketaan tämän lain mukaiseen valtionehtäkaukseen sovellettavan Euroopan komission hyväksymän laskentamenetelmän mukaisesti. Maa- ja metsätalousministeriö ilmoittaa takaukseen sisältyvän tuen määräksi katsottavan osuuden valtionehtäkauksen määrästä ennen hakuajan alkamista.

9 §

Valtionehtäkauksesta perittävät maksut ja luotonantajalle suoritettava korvaus

Valtionehtäkauksesta takauksen saajalta perittäviin maksuihin ja luotonantajalle suoritettavaan korvaukseen sovelletaan, mitä rakennetukilain 55 §:ssä ja sen nojalla säädetään.

10 §

Tarkastusoikeus ja tarkastuksen suorittaminen

Maa- ja metsätalousministeriön, Maaseutuviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tarkastusoikeuteen ja tarkastuksen suorittamiseen sovelletaan, mitä rakennetukilain 44 ja 45 §:ssä säädetään.

Eduskunnan vastaus EV 128/2016 vp

11 §

Seuranta ja tietojen säilyttäminen

Valtiontakauksen kohteena olevan luoton seurantaan sovelletaan, mitä rakennetukilain 41 §:ssä säädetään. Takaukseen liittyvien tietojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä rakennetukilain 43 §:ssä säädetään.

Maatalousalan de minimis -asetuksen nojalla myönnettyä tukea koskevien asiakirjojen säilyttämisestä säädetään mainitun asetuksen 6 artiklan 4 kohdassa.

12 §

Tiedonanto- ja avustamisvelvollisuus

Valtiontakauksen saajan tiedonanto- ja avustamisvelvollisuuteen sovelletaan, mitä rakennetukilain 22 ja 40 §:ssä säädetään. Luotonantajan tiedonanto- ja avustamisvelvollisuuteen sovelletaan, mitä rakennetukilain 54 §:ssä säädetään.

13 §

Tiedonsaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriön, Maaseutuviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oikeuteen saada ja luovuttaa tämän lain nojalla myönnettyjä valtiontakauksia koskevia tietoja sovelletaan, mitä rakennetukilain 61 §:ssä säädetään.

14 §

Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

maatalouden rakennetuista annetun lain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 25 §:n 4 momentti seuraavas-
ti:

25 §

Korkotukilainan lyhentäminen ja koron suorittaminen

Luotonantaja voi myöntää lyhennysmaksuille lykkäystä, jos tämä on tarpeen tuen saajan tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Lykkäystä voidaan myöntää enintään vuodeksi kerrallaan ja yhteensä enintään kahdeksaksi vuodeksi. Lykkäyksen johdosta laina-aikaa voidaan pidentää 17 §:n 1 momentissa säädetyn enimmäisajan rajoissa tai jäljellä olevia lyhennysmaksuja korottaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa myönnettyyn lainaan, joka on myönnetty muutettavan lain nojalla.

Laki

maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta annetun lain voimaannpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta annetun lain voimaannpanosta annettuun lakiin (1480/2007) uusi 1 a § seuraavasti:

1 a §

Lainojen maksuhelpotukset

Luotonantaja voi myöntää maaseutuelinkeinojen rahoituslain nojalla myönnetyn korkotukilainan ja valtionlainan lyhennysmaksuille lykkäystä sekä valtionlainalle korkovapautta 30 vuoden enimmäislaina-ajan rajoissa (*maksuhelpotus*), jos se on tarpeen lainansaajan tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Menettelyyn maksuhelpotuksen myöntämisessä sovelletaan, mitä

Eduskunnan vastaus EV 128/2016 vp

maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 25 §:n 4 momentissa säädetään. Maksuhel-
potus ei saa vaikuttaa lainaan liittyvän tuen määrään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

Helsingissä 28.10.2016

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri